

STREUVELS, Stijn, pseudoniem voor Frank La-
teur, letterkundige (Heule 3 oktober 1871 - Ingooi-
gem 15 augustus 1969).

Zijn moeder was de oudste zuster van Guido Ge-
zelle, zijn broer Karel een niet onbegaafd beeld-
houwer. Na zijn lagere school in Heule studeerde
Streuvels enige tijd aan het Sint-Jan-Berchmans-
instituut in Avelgem. Daarna leerde hij brood-
bakken en omtrent zijn twintigste jaar ook banket-
bakken in Brugge. Intussen was hij in 1887 met
zijn ouders naar Avelgem verhuisd, waar ze een
bakkerij hadden overgenomen. Daar werd hij lid
van de plaatselijke muziekmaatschappij en het
toneelgild. Omstreeks 1893 begon hij te schrijven;
zijn eerste verhalen en gedichten verschenen in
1895 in De jonge Vlaming en Vlaamsch en Vrij.
Reeds in die jaren was hij Vlaamsgezind en sym-
pathiseerde met het daensisme. In 1896 werd hij
ook medewerker aan Van Nu en Straks en weldra
drong zijn naam tot het hele Nederlandse taalge-
bied door. Zijn eerste verhalenbundel Lenteleven
(1899) had succes, zodat Streuvels besloot verder
te schrijven en na enige tijd van zijn pen te leven.
Hij huwde in 1905 en ging te Ingooigem in Het
Lijsternest wonen. Op dat ogenblik had hij, de
vertalingen niet meegerekend, reeds tien boeken

Stijn Streuvels met Hugo Verriest.

uitgegeven. Een veertigtal zouden nog volgen, voor hij na de Tweede Wereldoorlog met zijn literaire bedrijvigheid ophield.

Zowel naar de inhoud als naar de taal is het werk van Streuvels een enig document over de economische toestanden en sociale verhoudingen, de wereldbeschouwing en de levensgewoonten van de bevolking uit het zuidoosten van West-Vlaanderen tussen 1840 en 1940. Geleid door een verrassende mensenkennis, liefde voor de kleinen en de natuur, verlangen naar waarheid en rechtvaardigheid, heeft hij enkele onvergetelijke figuren geschapen. Het zijn kinderen zoals Horieneke uit *Lente* (1898), lijdzame wroeters als Jan Vindeveughel uit *Langs de Wegen* (1902) of opstandelingen tegen het lot dat over hen beschikt werd, zoals deken Broeke uit *De Teleurgang van de Waterhoek* (1927). De reeds genoemde werken behoren samen met *De Vlaschaard* (1907) en *Het Leven en de Dood in de Ast* (1926) tot de beste die hij geschreven heeft. Drie werden verfilmd: *De Vlaschaard*, *In 't Water* en *De Teleurgang van de Waterhoek*. Verhalen en romans van Streuvels werden in het Afrikaans, Duits, Engels, Esperanto, Frans, Italiaans, Lets, Russisch, Sloveens en Tsjechisch vertaald.

Streuvels was sinds 1907 briefwisselend, sinds 1911 gewoon lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, werd verscheidene malen met een Belgische staatsprijs, in 1936 met de Rembrandtprijs van de universiteit van Hamburg en in 1962 met de Prijs der Nederlandse letteren onderscheiden. De universiteiten van Leuven (1937), Münster (1941) en Zuid-Afrika (1964) verleenden hem een eredoctoraat. Herhaaldelijk is hij voor zijn Vlaamse overtuiging uitgekomen. In het tijdschrift *Vlaanderen* (1907, VIII) reageerde hij met een artikel *De Verbazing van een Landman* afwijzend op een verklaring van het episcopaat dat zich tegen de oprichting van een Nederlandstalige universiteit in België verzet had; in 1921 trad hij toe tot het Comité ter bevordering

van amnestie en in 1925 onderschreef hij het manifest van het Katholiek Vlaamsch Nationaal Verbond van West-Vlaanderen. In 1959 richtte hij samen met Herman Teirlinck in de dagbladen een oproep tot de bestuurders van het land, opdat zij de „onaantastbaarheid” van de beide taalgebieden in België zouden eerbiedigen en geen faciliteiten toekennen aan de taalminderheden. Hij had tevens grote belangstelling voor Zuid-Afrika en Frans-Vlaanderen, wat hij o.a. bewees door zijn vertaling van G. Blachons *Waarom ik Vlaanderen liefheb* (1926). Zijn dagboek *In Oorlogstijd* (1915-'16) verwekte een schandaal in Belgische patriotische kringen die Streuvels van pro-Duitse sympathieën beschuldigden (in 1917 zal deze evenwel - ondanks het aandringen van Raf Verhulst - weigeren lid te worden van de Raad van Vlaanderen) en gaf nog in 1925 ter gelegenheid van Streuvels' bevordering tot officier in de Leopoldsorde aanleiding tot een parlementaire vraag van liberale zijde, die door minister C. Huysmans ironisch beantwoord werd, o.m. met een verwijzing naar Streuvels' vaderlandslievende publikaties tijdens de Eerste Wereldoorlog.

LITERATUUR: A. de Ridder, *Stijn Streuvels. Zijn leven en zijn werk* (1907); - F. de Pillecyn, *Stijn Streuvels en zijn werk* (1932); - H. Speliers, *Omtrent Streuvels. Het einde van een myte* (1968); - A. Demedts, *Stijn Streuvels. Een terugblik op leven en werk* (1971); - L. Schepens, *Kroniek van Stijn Streuvels* (1971); - H. Speliers e.a., *Afscheid van Streuvels* (1971); - R. Roemans en H. van Assche, *Bibliografie van Stijn Streuvels. Werk in boekvorm* (1972); - R. Verschuere, *Stijn Streuvels zoals hij was* (1973). ANDRE DEMEDTS